
Spis treści

Od redakcji	3
Rozmowy. Bądź ostrożny w interesach, ale zachowaj wiarę w ludzi	4
Ciekawe inicjatywy. EQUAL znaczy RÓWNY. Laboratoria eksperymentów społecznych i ekonomicznych Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL w Redon w Bretanii i w Krakowie	9
Ciekawe inicjatywy. Daliśmy ludziom wędkę	13
Ciekawe inicjatywy. Farma Życia w Więckowicach	16
Prezentacje. Regionalne Centrum Ekonomii Społecznej w Krakowie	20
Prezentacje. Fundacja Instytut Studiów Strategicznych	22
Warto działać wspólnie. Małopolski Pakt na rzecz Ekonomii Społecznej	23
Wydarzenia. Zainspirowani wychodzą na otwarty rynek	24
Wydarzenia. Nowa rola OPS – Centrum Aktywności Lokalnej	28
Warto wiedzieć. Wortal ES	29
Warto wiedzieć. Ciekawe strony internetowe	30

Kwartalnik es.O.es
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie,
Administrator Projektu IW EQUAL „Akademia Przedsiębiorczości.
Rozwój alternatywnych form zatrudnienia”
e-mail: biuro@akademia-equal.pl

ISSN
1231-2770

Nakład:
500 egz.

31-026 Kraków, ul. Radziwiłłowska 1
tel. (012) 426-88-10
fax. (012) 426-88-11
www.rops.krakow.pl
www.akademia-equal.pl

Skład i druk:
Drukarnia „VACAT”
ul. Petrażyckiego 13, 30-399 Kraków
tel: (012) 264-96-38, (012) 264-96-39
www.druk-vacat.pl
e-mail: druk@druk-vacat.pl

Szanowni Czytelnicy,

Oddajemy w Państwa ręce specjalne wydanie kwartalnika „es.O.es”, tym razem w całości poświęcone ekonomii społecznej w województwie małopolskim.

Wybór zagadnienia wydaje się uzasadniony ze względu na fakt, że to właśnie nasz region uznawany jest za swoiste „zagłębienie” ekonomii społecznej w Polsce.

To właśnie tu, poczynając od międzynarodowej konferencji „Ekonomia Społeczna 2004”, rozpoczęła się ogólnopolska debata dotycząca dalszego rozwoju tego sektora gospodarki. Nie bez znaczenia wydaje się również udział małopolskich instytucji i organizacji w realizacji programu EQUAL.

W tym wydaniu możecie się Państwo zapoznać z różnorodnymi inicjatywami, które stanowią gotową odpowiedź na problem bezrobocia, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Interesujący wydaje się artykuł poświęcony promocyjnej giełdzie Manufaktur Integracyjnych, działających w ramach projektu „Nowa Huta – Nowa Szansa”.

Godny uwagi wydaje się powstający właśnie Pakt na rzecz Ekonomii Społecznej - przedsięwzięcie skierowane do wszystkich organizacji, instytucji i firm, które chcą budować i wspierać rozwój ekonomii społecznej w Małopolsce.

Gorąco polecam,
Joanna Kubik

W związku z nadchodzącymi Świętami Bożego Narodzenia pragniemy życzyć Państwu wielu pięknych chwil w rodzinnym gronie, ciepła i spokoju. Nowy Rok 2008 niech będzie dla Państwa czasem osobistego i zawodowego spełnienia, uśmiechu i radości.

Projekt ten został zrealizowany przy udziale środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach inicjatywy Wspólnotowej EQUAL. Przedmiot projektu może nie odzwierciedlać poglądów Unii Europejskiej lub rządu polskiego

Bądź ostrożny w interesach, ale zachowaj wiarę w ludzi

Wywiad z Andrzejem Bidermanem, kierownikiem projektu „Gospodarka Społeczna na Bursztynowym Szlaku”

– Na czym polega unijny program EQUAL, którego częścią Pan zarządza z ramienia Fundacji Partnerstwo dla Środowiska?

– Chodzi w nim o wzmocnienie roli lokalnych organizacji pozarządowych jako pracodawców, a konkretnie tworzenie przedsiębiorstw społecznych. Beneficjentami tych działań są osoby bezrobotne, zagrożone wykluczeniem społecznym. W sumie chodzi o to, żeby skutecznie pomagać ludziom w znalezieniu miejsca w trudniej dla nich rzeczywistości rynkowej.

– Jaki interes czy ideę ma w tym Unia Europejska?

– Chodzi o ideę rynkowej gospodarki społecznej, o której mówią niektóre partie chadeckie, np. niemiecka, albo gospodarki solidarnej, którą głoszą Francuzi. Jest to również bliskie idei solidaryzmu społecznego – hasła Solidarności w Polsce. No i trzeba pamiętać, że pod takimi hasłami PiS wygrał wybory. Są to więc idee wypisane na politycznych sztandarach. Natomiast celem Unii jest ograniczenie liczby bezrobotnych, pomoc ludziom zmieniającym środowisko, w którym żyją, pomoc różnego rodzaju mniejszościom, np. Cyganom, by stały się aktywnymi uczestnikami społeczności danego kraju.

– Jestem dziennikarzem przywykłym do miasta i przypadek

– a jest nim program EQUAL – sprawił, że zaczęłam wyjeżdżać do małych, odludnych zakątków południa kraju i natrafiam tam na przykłady dużej gospodarności i zwykłej ludzkiej inicjatywy. Te dość rzadkie przymioty wiązały się ze słowami: Unia Europejska. W tych małych ośrodkach ludzie odzyskali nadzieję, czują, że mają przed sobą jakąś perspektywę. Ciekawe, że z pozycji dużego miasta tego nie widać. Na prowincji natrafiłam też na rezultaty wspieranych przez Fundację działań.

– Od kilku lat jesteśmy zaangażowani w projekty, ważne z punktu widzenia rozwoju lokalnego, zwłaszcza potrzeb rozwoju turystyki i ochrony miejscowego dziedzictwa. Są to Bursztynowy Szlak oraz Zielony Rower. Wiążą one naszą Fundację z partnerami w terenie wieloletnią współpracą zmierzającą do realnej zmiany sytuacji społecznej, przyrodniczej lub technicznej miejsc nimi objętych. Do tego doszedł, wspierany przez Unię Europejską w ramach inicjatywy EQUAL projekt, którego esencją jest powstanie pięciu przedsiębiorstw społecznych, zakładów gospodarczych...

– Trzeba sobie zdać sprawę z tego, że powstają one w miejscach biednych, niejako skazanych na bezrobocie.

– Tak, i to z wielu powodów. Są to często górskie tereny, gdzie rolnictwo jest poniżej progu opłacalności, tereny odległe od ośrodków rozwoju dużych inwestycji i zamieszkałe przez ludzi o wykształceniu i umiejętnościach nie odpowiadających standardom nowoczesnego przedsiębiorstwa. W takich miejscach nigdy nie pojawiają się koncerny Toyota, Man czy Coca Cola, a nawet gdyby się pojawiły, wielu ludzi nie umiałoby z nich skorzystać. W związku z tym naszym obowiązkiem jest wciągnięcie ich do mniejszych, ale w miarę stabilnych działań rynkowych. Jest to zadanie mieszczące się w pojęciu solidaryzmu społecznego i stanowi pewnego rodzaju wyjątek w działaniu wolnego rynku.

– To jest misyjne podejście do sprawy.

– Tak, taka jest rola organizacji pozarządowych – próbować zmieniać pozycję społeczności lokalnej. Moi koledzy z Leska w Bieszczadach uświadomili sobie, że jeżeli ich projekt zostanie ostatecznie zaakceptowany, staną się trzecim pracodawcą w okolicy, co oczywiście przesuwa ich z pozycji organizacji, która ma różne pomysły, ale ciągle nie ma pieniędzy, na pozycję poważnego społecznego, gospodarczego, nawet politycznego gracza w regionie.

– Tu trzeba dodać, czym się zajmują: jako lokalna fundacja z pasją wytyczają ścieżki rowerowe i udostępniają je turystom.

– I robią to bardzo skutecznie. Organizacje pozarządowe w terenie, tworzą miejsca pracy, a my powinniśmy zbudować taki system wsparcia, który pozwoliłby im funkcjonować

przez dłuższy czas, czyli pewien eksperyment zamienić w rozwiązanie systemowe. I, tak naprawdę, właśnie to jest istotą EQUAL-a – spróbować zrobić coś, czego nikt inny nie robi i spowodować, żeby wyniki zadania, nad którym ludzie pracowali przez dwa lata zostały opisane, jako studium przypadku. Żeby były przykładem, z którego mogą inni skorzystać.

– Wykształcenie nowych pracowników, tak by byli dobrzy, sprawni, zarabiali pieniądze dla firmy – to jest orka na ugorze. Program jest adresowany przede wszystkim do ludzi, którzy mają skazę bezrobocia w psychice. Trzeba przygotowywać ich do tego, żeby umieli sprostać nowej sytuacji. Często to są młodzi ludzie. EQUAL właśnie do nich jest adresowany.

Wielu z nich kończy szkołę, wierząc, że to zmieni ich życie. Tymczasem okazuje się, że szkoła jest producentem bezrobotnych. My nie mamy ambicji zmiany systemu edukacyjnego, ale możemy zaproponować pewien mechanizm wciągania w środowisko pracy ludzi, którzy mają dyplomy, skończone szkoły, wiedzę teoretyczną, ale nikt nie chce zaryzykować przyjęcia ich do pracy, bo nie mają doświadczenia i nie można zweryfikować, do czego tak naprawdę się nadają. Można się tego dowiedzieć wyłącznie poprzez praktykę, której system edukacyjny nie zapewnia.

– Pierwszym etapem działania firm społecznych jest nabór młodych ludzi, których dostęp do pracy jest ograniczony, jeżeli mieszkają tam, gdzie mieszkają.

Następną sprawą jest wyzwolenie w nich przedsiębiorczości, inicjatywy, przekonania, że powinni w siebie uwierzyć. Czek ich nauka połączona z pracą.

– Ja bym to odwrócił: praca połączona z nauką. Praca jest głównym czynnikiem terapeutycznym, jeśli mówić o terapii. Równocześnie, budując osobowość pracownika, wykazuje się do tego m.in. szkolenia.

– Żeby przybliżyć realia czytelnikom: powstający np. w Lesku społeczny zakład pracy oparty jest o to, co zostało już stworzone w ramach wcześniejszego projektu Zielony Rower.

– Teren jest przygotowany przez twórców szlaków dziedzictwa kulturowego – Zielony Rower, Szlak Bursztynowy oraz Ekomuzeów. To jest w przeważającej mierze ich własny dorobek, ich inicjatywa. My, jako Fundacja, w miarę naszych skromnych możliwości, wspieraliśmy je finansowo i w mniej skromnym zakresie – koncepcyjnie. No, a teraz przyszedł czas na to, żeby te wszystkie treści, które wcześniej zostały wydobyte, uporządkowane, po prostu zacząć sprzedawać, tworząc produkty, które mogą stać się ważne dla społeczności lokalnej.

– Pieniądze unijne, które teraz firmy społeczne dostały, wesprą ludzką myśl, będą mogły być przeznaczone na rozwój już rozpoczętych inicjatyw. Na skonkretyzowanie marzeń.

– Te pieniądze są ważne, bo pomogą firmom przełamać pewne finansowe bariery, ale równie ważne jest to, żeby miały one szansę przetrwać na rynku i po zakończeniu pro-

gramu. Częścią modelu, który wypracowujemy, jest tworzenie nowych produktów, wchodzenie na rynki słabo rozwinięte. W normalnych warunkach takie przedsiębiorstwa nie mogłyby działać, bo przecież gdyby to był doskonały interes, to już dawno ktoś by go robił.

– To wszystko jest ciekawe z jednego jeszcze powodu: teoretycznie powstaje pięć firm. Tylko pięć i aż pięć, dlatego, że w myśl założeń, projekt będzie powielany, a doświadczenia wykorzystywane przez innych. Ktoś, kto teraz zacznie pracować w firmie społecznej, za jakiś czas być może zrobi miejsce komuś nowemu, a sam założy własną działalność gospodarczą. Będzie to klasyczny łańcuszek przekazywania wiedzy i doświadczenia.

– Doświadczenie angielskie, bo na nim się opieraliśmy, pokazuje, że po przejściu takiego programu 70% objętych nim ludzi powinno bez większego problemu znaleźć pracę gdzie indziej.

– Od kiedy Pan zajmuje się EQUAL-em?

– Od dwóch lat.

–Pan jest autorem projektu, który zasilili je unijnymi pieniędzmi...

– Współautorem.

– Czuje się Pan ojcem chrzestnym czegoś, co powstanie?

– ... (uśmiech) Decydując się na pracę w organizacji pozarządowej, jaką jest Fundacja, niejako automatycznie decydujemy się na pracę dla innych. Czyli jesteśmy... nie wiem, jak to powiedzieć po polsku... po angielsku nazywa się to stepping stone,

czyli kamień, po którym suchą stopą przechodzi się na drugą stronę rzeki.

– To jest działanie trochę misjonarskie...

– Całe życie prowadziłem takie działania. Ale słowo „misjonarz”, „działania misyjne” kojarzą się z pracą w sferze idei. A my zajmujemy się tabliczkami wkopanymi w ziemię, wytyczaniem szlaków, otwieraniem sklepików z produktami lokalnymi. To nie pasuje do pojęcia misjonarz.

– Pomagacie ludziom, a to jest z definicji misjonarska idea.

– Misjonarz niesie słowo...

– A wy niesiecie czynny...

– Jesteśmy tylko pomocnikami.

Ale to samo można powiedzieć o wielu spośród naszych przyjaciół, którzy pracują w terenie. Na przykład Przemek Ołdakowski z Leska, albo Ojciec Romuald Wilk, przeor klasztoru Karmelitów Bosych na Przysłopiu, którzy sami będąc inicjatorami bardzo wielu spraw, kreuują innych, a nie odcinają kuponów tylko dla siebie. To jest cywilizacja człowieka, cywilizacja miłości. Taka kultura powinna dominować. Choć wiemy z doświadczenia, że obszar tej kultury jest dosyć wąski. Z telewizji mało się o niej dowiadujemy. W terenie takich przykładów jest dużo więcej. To bardzo smutne, że telewizja zajmuje się tylko aferami, wypadkami samochodowymi, morderstwami...

– Kabaretonem sejmowym...

– A nie pokazuje takich ludzi, jak Przemek czy Ojciec Romuald, którym się czegoś chce, którym się coś udaje, którzy potrafią zbudować sobie autoritet, a równocześnie potrafią się wyzwać własnego egoizmu. *Dezyderata*

– piękna pieśń śpiewana w słynnym krakowskim kabarecie Piwnica pod Baranami, zawiera taką myśl: „Bądź ostrożny w interesach, na świecie bowiem pełno jest oszustwa. Niech ci to jednak nie przysłoni prawdziwej cnoty, wielu ludzi dąży do wzniosłych ideałów i wszędzie życie jest pełne heroizmu”. To dla mnie zaszczyt i usprawiedliwienie, że mogę z nimi pracować ...

Rozmawiała

Elżbieta Konieczna

W ramach realizacji projektu „Gospodarka Społeczna na Bursztynowym Szlaku” w pięciu regionach Polski południowej powstało pięć prekursorskich firm społecznych. Projekt ma charakter eksperymentalny, a jego celem jest opracowanie modelu lokalnej gospodarki społecznej. Powodzenie w tak małej skali może być zacznem potężnego ruchu społecznego na rzecz tworzenia przedsiębiorstw dających pracę rzeszom młodych, wykształconych ludzi oraz długotrwale bezrobotnym kobietom w regionach zagrożonych dużym bezrobociem. Projekt, finansowany z pieniędzy unijnych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL będzie realizowany do listopada 2007 roku.

Firmy społeczne, czyli takie, które łączą działalność biznesową z misją realizacji potrzeb miejscowej społeczności, ulokowane zostały w Suchej Beskidzkiej, Lanckoronie, Bałtowie koło Ostrowca Świętokrzyskiego, Lesku oraz Gorlicach. Specjalizują się w sprzedaży atrakcji turystycznych.

Założyły je organizacje pozarządowe, działające od kilku lat na terenach objętych projektem. Systematycznie pracując nad rozpoznawalnymi już turystycznie markami: Bursztynowy Szlak i Szlak Zielony Rower, przygotowały merytoryczny grunt pod działalność firm. Zatrudnieni zostali w nich przeważnie młodzi, wykształceni - lub jeszcze studiujący - ludzie, którzy poprzez szkolenia, warsztaty, staże przysposabiani są do samodzielnego funkcjonowania na rynku pracy.

Projekt ma charakter partnerski, obok organizacji pozarządowych biorą w nim również udział od lat działające na rynku firmy prywatne. Połączenie doświadczeń jednych i drugich powinno dobrze służyć przedsięwzięciu.

Wszystkie nowopowstałe przedsiębiorstwa społeczne prowadzą działalność o profilu turystycznym. Zajmują się sprzedażą oferty turystycznej opartej o walory przyrodniczo - kulturowe występujące na terenie regionu. To jest ich bogactwo. Firmy skierowują do turystów oferty preferujące czynne spę-

dzanie czasu, łączenie wypoczynku z poszerzaniem wiedzy o historii, tradycji, kulturze i związanych z regionem ludziach.

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, która była inicjatorem przedsięwzięcia, pełni rolę Administratora Projektu „Gospodarka Społeczna na Bursztynowym Szlaku”.

Firmy społeczne powstały przy lokalnych organizacjach pozarządowych: Fundacji Bieszczadzkiej Partnerstwo dla Środowiska, Stowarzyszeniu Ekologiczno - Kulturalnym „Na Bursztynowym Szlaku”, Stowarzyszeniu na Rzecz Rozwoju Gminy Bałtów „Bałt”, Babiogórskim Stowarzyszeniu „Zielona Linia” oraz Gorlickim Stowarzyszeniu Wspierania Przedsiębiorczości. Ich rozwój wspierają partnerzy: Pracownia Psychologiczna Elżbieta Sołtys, Stowarzyszenie „Autokreacja”, ISO-Tech Sp. z o.o., Amistad Sp. z o.o., Informator Sp. z o.o.

Zachęcamy Państwa do systematycznego śledzenia bardzo ciekawych procesów towarzyszących rozwojowi firm związanych z projektem.

EQUAL znaczy **RÓWNY** **Laboratoria eksperymentów społecznych** **i ekonomicznych Programu Inicjatywy Wspólnotowej** **EQUAL w Redon w Bretanii i w Krakowie**

Kiedy w 2005 roku Marco Felez – lider i menadżer Partnerstwa na Rzecz Rozwoju Federacji LA FEDE z 10-tys. miasteczka Redon we Francji, poszukiwał odpowiedniego europejskiego partnera w internetowej bazie danych EQUAL, trafił na Manufakturę Integracyjne Partnerstwa Inicjatyw Nowohuckich z Krakowa. To, że powstały one dla usług w kulturze było dla Francuzów bardzo ważnym argumentem. Współpracujący z Redon Belgowie, także rozkręcający działalność kreatywną związaną z projektowaniem, zainteresowali się naszym innowacyjnym projektem. Od początku łączyły nas wartości i cele, co potwierdziło pierwsze spotkanie w Krakowie. My trafiliśmy na doświadczonych już eksperymentatorów. Nasi partnerzy z uznaniem, ciekawością i docieklivością analizowali nasz nowatorski projekt. Rozmach naszego przedsięwzięcia wydawał się niewiarygodny, chociaż zbieżne podejście metodyczne rodziło zaufanie: uczenie przez pracę, partycypacja zagrożonych wykluczeniem, empowerment partnerów i beneficjentów, sektor kultury, tworzenie nowych miejsc pracy w usługach i nowych przedsiębiorstwach społecznych, konieczność gospodarki w społecznej rewitalizacji środowiska lokalnego oraz przeciwdziałania bezrobociu, stawiały nas przed porów-

nywalnymi wyzwaniem. Od pierwszego spotkania zrozumieliśmy, że mamy sobie wiele do ofiarowania i że korzyści mogą być obopólne.

Barwne wydawnictwo - dokumentacja bretońska z eksperymentowania - opisywało nowy model pracy dla bezrobotnych. Można powiedzieć naszą terminologią - model „partnerskiej interwencji”. Nazwali ten model, rezultat swojego eksperymentu: „przedsiębiorstwem symulowanym o produkcji rzeczywistej”, a projektowi nadali nazwę „Odłonić się”, a może lepiej tłumacząc „Lever le Rideau” – „Kurtyna w górę”? Podczas udziału w konkursie ogłoszonym przez Marynarkę w 2000 roku nasi Partnerzy zauważyli jaką motywację, kreatywność, integrację i zaangażowanie wśród członków zespołu wywołał konkurs na rekonstrukcję starej łodzi typu „yole”, służącej do komunikacji pomiędzy żaglowcami. Wspólna praca, która angażowała, była dobrym sposobem na przezwyciężanie dystansu do pracy u bezrobotnych. Instytucja publiczna, społecznie odpowiedzialna, zaprosiła do współpracy stowarzyszenia wspomagające bezrobotnych, także Federację LA FEDE.

W latach 2004-2005 w Redon zrealizowano w ramach pierwszej edycji EQUAL projekt „Kurtyna w górę”. Powstały 3 pracownie,

przedsiębiorstwa symulowane: projektowanie kostiumów i krawiectwo, projektowanie i realizacja scenografii i dekoracji oraz konstruowanie przedmiotów użytecznych (np. opakowań) z drewna i metalu. Spośród 160 chętnych, rekrutujących się z 3 departamentów Bretanii, pracę znalazło 16 osób. Kontrakty są podpisywane na 3, 12 lub 18 miesięcy. Warsztaty są zarządzane niezależnie, ale utrzymują więzi strukturalne z tworzącymi je organizacjami. Produkcja i usługi są sprzedawane po kosztach lub z niewielką marżą. Część, np. dekoracje teatralne, aranżacje wystaw, scenografie imprez miejskich, kostiumy, oprawa dźwiękowa, muzyka, oświetlenie scen, a także akcje informacyjne, dekorowanie miasta, produkcja skrzyń do transportu itp. - jest kupowana przez instytucje i urzędy lokalne na potrzeby związane z działalnością kulturalną.

W trakcie kontraktu pracownikom proponowane są różnorodne szkolenia, ogólne i kierunkowe. Przed podpisaniem umowy pracownik zapoznaje się z regułami gry obowiązującymi w projekcie i przez 1 tydzień odbywa przedwstępną praktykę na przyszłym miejscu pracy. W projekcie osoby wcześniej bezrobotne zdobywają nowe kompetencje, nabierają odwagi, poznają pracę w zespole. Niektórzy po projekcie znajdują pracę w rzemiośle lub instytucjach lokalnych. Wszyscy są nadal objęci opieką, a więzi z organizacją LA FEDE są podtrzymywane.

Francuski samorząd lokalny z uznaniem podchodzi do nowej, oryginalnej ale też sprawdzonej już

metody „**symulowanego przedsiębiorstwa społecznego z produkcją rzeczywistą**”. Projekt jest współfinansowany przez władze lokalne i regionalne pobliskich departamentów. W latach 2005-2008 jest kontynuowany w ramach Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL i jest częścią lokalnej polityki społecznej przyjaciół z Bretanii. Samorządowcy, parlamentarzyści i społeczeństwo są dumni z projektu, który w październiku 2007 przygotował lokalny festiwal związany z edukacją ekologiczną, poświęcony wodzie, która w Redon będąc zagrożeniem jest równocześnie podstawą życia. Kreatywność i możliwości stowarzyszeń z Redon spotkały się z polityką spójności UE i potwierdzoną dotacjami akceptacją władz regionu. Społeczeństwo akceptuje inicjatywę gospodarki społecznej. Parada, w której uczestniczyliśmy jako goście, była wyrazem wielkiego entuzjazmu mieszkańców, sumującym kilkumiesięczną pracę wielu zespołów przygotowujących paradę - radosną roztańczoną, wielopokoleniową.

Nie dla każdego społeczeństwa parady są oczekiwana i akceptowana formą ekspresji. Nasz stopień integracji nie sięga jeszcze wspólnej zabawy całej społeczności lokalnej. Gratulujemy Francuzom i doceniamy różnice kulturowe. Jesteśmy bardziej powściągliwi ale mamy też nie mniej interesujące doświadczenia.

W projekcie EQUAL „Nowa Huta - Nowa Szansa” wypracowaliśmy rezultat nazwany „Partnerska interwencja dla rozwoju usług lokalnych metodą manufaktur integracyjnych”. Wcześniej testowany był na

Fot. Janina Dorota Szlachta

Fot. Małgorzata Hajto

11 przedsiębiorstwach gospodarczo - społecznych związanych z turystyką, edukacją, rekreacją. Utworzone przez 12 instytucji, organizacji, firm Partnerstwo Inicjatyw Nowohuckich współpracowało nad stworzeniem 70 miejsc pracy dla beneficjentów bezrobotnych oraz przeszkoleniem 40 dziewiarzy. Część partnerów ze swoich struktur i w swojej strukturze pracy wyodrębniło 11 manufaktur integracyjnych z nowymi usługami i nowymi miejscami pracy. Szkoleniem byli objęci nie tylko beneficjenci, ale także profesjonalści realizujący projekt oraz przedstawiciele 12 partnerów. „Akademia Inspiracji” - autorski program szkoleń zaproponowany przez UJ, okazał się bardzo atrakcyjną formą rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia kompetencji dla nowych usług. Wśród zespołów manufaktur są też osoby niepełnosprawne, które znajdują w projekcie nową szansę dla swojego rozwoju i przyszłości. Po 2 latach inkubacji manufaktury integracyjne pozostają na trwałe w organizmach je tworzących lub wychodzą na rynek w formach spółek prawa handlowego.

Nasze samorządy nie są jeszcze przekonane do gospodarki społecznej. Po scentralizowanej gospodarce socjalistycznej cały czas odreagowujemy. Akceptując konkurencyjność i równość szans zapominamy o defaworyzowanych. Jednocześnie z dystansem i rozważą przyglądamy się liberalizmowi i regulującej nie-widzialnej ręce rynku. Jednak w UE

ok. 15% osób znajduje zatrudnienie w uzupełniającej główny nurt gospodarki - ekonomii społecznej. W Polsce jest to dopiero 1 %. Jesteśmy na początku drogi, pomimo że to w Polsce, w Krakowie, w Nowej Hucie, odbyła się II Międzynarodowa Konferencja Ekonomii Społecznej.

Model „Partnerskiej interwencji dla rozwoju usług lokalnych metodą manufaktur integracyjnych” jest odważnym, innowacyjnym modelem zakładającym istnienie społecznej odpowiedzialności biznesu oraz interes edukacyjny szkół wyższych, a także społeczną wrażliwość i szansę organizacji pozarządowych. Instytucje kultury oraz kadry animatorów swoim uczestnictwem mogą wypełnić lukę w oczekiwaniu na przywództwo, które jest niezbędne we wprowadzaniu zmiany.

Osoby zainteresowane praktycznie modelem „Partnerskiej interwencji dla rozwoju usług lokalnych metodą manufaktur integracyjnych” zapraszamy do Biura PIN, os. Górali 5, 31-959 Kraków.

Więcej szczegółowych informacji o naszym eksperymencie i 11 laboratoriach – Manufakturach Integracyjnych znaleźć można na stronie: www.pin.nowa-huta.net

Danuta Szymońska

Dyrektor Ośrodka Kultury im. C. K. Norwida

Koordynator Projektu EQUAL „Nowa Huta – Nowa Szansa”

Daliśmy ludziom wędkę

Współczesna gospodarka promuje ludzi wykształconych, przedsiębiorczych, kreatywnych, mobilnych, elastycznie reagujących na zmiany na rynku pracy. Podstawową charakterystyką jakościową pracobiorców, oferujących swoją zdolność do pracy, stała się posiadana przez nich wiedza, kwalifikacje i umiejętności zawodowe. Brak dopasowania między wiedzą i umiejętnościami, na które występuje zapotrzebowanie w gospodarce, wywołuje szereg niekorzystnych skutków, do których należy przede wszystkim brak możliwości zatrudnienia części podaży pracy i związana z tym frustracja, obniżenie dochodów, występowanie patologii społecznych itp. Problem ten dotyka prawie każdą grupę społeczną, jednak w szczególnie trudnej sytuacji są osoby zamieszkujące tereny wiejskie, nie posiadające odpowiedniego wykształcenia ani doświadczenia zawodowego, matki wychowujące kilkoro dzieci, osoby niepełnosprawne. Te grupy to potencjalni klienci pomocy społecznej, latami pozostający bez pracy. A długotrwałe bezrobocie rodzi specyficzną „kulturę bezrobocia”. Ludzie popadają w marazm i bierność. Nawet, gdy znajdzie się dla nich praca, często jej nie przyjmują, wolą żyć z zasiłku. Tym bardziej, że często jest to praca bardzo nisko płatna.

Jak wyrwać ludzi z tego zamkniętego kręgu niemożności? Tego zadania podjęto się w projekcie IW EQUAL „Akademia Przedsiębiorczości. Rozwój alternatywnych form zatrudnie-

nia”. Głównym celem było wypracowanie – nowego w Polsce – modelu zatrudnienia socjalnego i wspieranego (umiejscawianie na otwartym rynku pracy za pomocą coachingu) osób długotrwale bezrobotnych z różnych przyczyn (niskie kwalifikacje, brak doświadczenia zawodowego, przewlekła choroba psychiczna) w oparciu o możliwości lokalnego rynku pracy.

W ramach projektu powstał Model Trenera Zatrudnienia Wspieranego. To kompleksowa propozycja nowego w polskich warunkach podejścia do pracy z osobami długotrwale bezrobotnymi, u których bariery psychiczne oraz nieprzystające do współczesnych realiów kwalifikacje powodują brak motywacji do podejmowania działań związanych z poszukiwaniem zatrudnienia.

Ideą stanowiska trenera zatrudnienia wspieranego jest pomoc w reintegracji społecznej i zawodowej osób długotrwale bezrobotnych i wykluczonych społecznie. Trener – poprzez odpowiednie motywowanie, aktywizację i wsparcie - przywraca im umiejętności funkcjonowania na wolnym rynku pracy. Stosując przede wszystkim metodę coachingu prowadzi bezrobotnego od okresu bezrobocia, poprzez ewentualną pracę w przedsiębiorstwie społecznym, aż do pierwszego okresu pracy w firmie komercyjnej. Udzielane przez trenera wsparcie jest indywidualnie dobrane do potrzeb klienta. Polega ono na wypracowaniu w podopiecznych przekonania, iż oni

sami są autorami własnego sukcesu zawodowego. Trener wspiera rozwój kariery zawodowej podopiecznych tak długo, jak tylko jest to konieczne. Stanowi ogniwo w kontaktach swoich klientów z potencjalnymi pracodawcami i aktywnie angażuje się w poszukiwanie miejsc pracy dla osób, którym udziela pomocy.

Dlaczego coaching? Bo to wypróbowana, z powodzeniem stosowana na Zachodzie, łatwa do zastosowania w różnych uwarunkowaniach, tania i skuteczna metoda, umożliwiająca m.in. powrót na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym. Dobrze poprowadzony proces coachingu prowadzi do szybkiej i trwałej zmiany, a w konsekwencji do wzrostu satysfakcji i zadowolenia osoby prowadzonej przez trenera zatrudnienia wspieranego.

W projekcie „Akademia Przedsiębiorczości. Rozwój alternatywnych form zatrudnienia” pomocą i wsparciem objęto długotrwale bezrobotnych klientów pomocy społecznej oraz niepełnosprawnych psychicznie zamieszkałych w Krakowie oraz w gminach Mogilany i Wieprz.

Powstały trzy Centra Szkoleniowo – Doradcze wraz z przedsiębiorstwami społecznymi przy Krakowskiej Fundacji Hamlet oraz w gminach Wieprz i Mogilany. Beneficjenci mogli uaktualnić lub zdobyć nowe kwalifikacje w następujących branżach: gastronomicznej, opiekuńczej, porządkowej, remontowo – budowlanej i krawieckiej. Centra Szkoleniowo – Doradcze są dostępne także dla całej lokalnej społeczności i oferują różne formy wsparcia m.in. doradztwo zawodowe, szkolenia zawodowe

i społeczne, doradztwo w zakresie samozatrudnienia i przedsiębiorczości, coaching, zatrudnienie socjalne w przedsiębiorstwie społecznym dla osób będących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.

Rezultaty projektu są bardzo dobre. Udało się umieścić na otwartym rynku pracy kilkadziesiąt osób, kilkaset otrzymało różnego rodzaju pomoc, kilka osób zdecydowało się na samozatrudnienie, powstała także spółdzielnia socjalna. Na takie wyniki z pewnością wpłynęła nowa metoda pracy z osobami z grup defaworyzowanych na rynku pracy.

Niedawno w wywiadzie dla „Gazety Krakowskiej” Michał Boni powiedział: - Trzeba zmienić sposób wydawania pieniędzy dla bezrobotnych, biednych i innych ludzi korzystających z pomocy państwa. Powinniśmy przestać o niej myśleć jako o obciążeniu finansowym budżetu, ale jako o inwestycji w ludzi i ich rozwój zawodowy. W ten sposób te pieniądze wesprą rozwój gospodarczy. W dalszej części wywiadu Boni proponuje wprowadzenie kontraktów dla osób bezrobotnych i indywidualnych programów działania. Każdy, kto jest bezrobotny i deklaruje, że szuka pracy, będzie musiał podpisać umowę, w której zobowiąże się do podejmowania pewnych działań, np. do doksztalcania się, korzystania z pomocy doradcy zawodowego. W zamian musi być gotowy do podjęcia pracy.

Właśnie takie założenie tkwi u podstaw naszego projektu – trenerzy zatrudnienia wspieranego pracują wyłącznie z ludźmi, którzy rzeczywiście szukają pracy. Nasi be-

neficyjenci dostali wędkę z postaci szkoleń, kursów, zatrudnienia socjalnego, dotacji, wsparcia trenera zatrudnienia wspieranego, ale musieli iść do pracy. Chodziło o przełamanie największego problemu tkwiącego w mentalności ludzi – że nie dostaje się pomocy od państwa za darmo.

Podstawowe znaczenie dla ograniczenia zagrożenia bezrobociem ma zdolność adaptacji do nowych, trudnych warunków najważniejszej strony rynku pracy – rzeczywistych i potencjalnych pracobiorców. Chodzi tu przede wszystkim o zwiększenie skłonności do zmiany zawodu i kwalifikacji zawodowych, miejsca zamieszkania (stałego lub okresowego), miejsca zatrudnienia, akceptacji niestandardowych form zatrudnienia, atypowych form pracy czy na-

wet okresowo kariery degresywnej, a więc niższych dochodów z pracy, mniejszego prestiżu zawodu itp. Żaden rynek, również rynek pracy nie gwarantuje równości sytuacji. Jej poprawa zależy w znacznym stopniu od determinacji jednostek, lepiej lub gorzej przystosowujących się do istniejących warunków. Na rynku pracy są zawsze dwie strony. Byłoby dobrze, gdyby – niezależnie od wszystkich działań skierowanych na stronę popytową – również i pracobiorcy byli w pełni świadomi stojących przed nimi zagrożeń i byli skłonni wykazać większą zdolność dostosowywania się do sytuacji na rynku pracy.

Danuta Binek

*Koordinator Merytoryczny
Projektu EQUAL w Wojewódzkim
Urzędzie Pracy w Krakowie*

Trenerka Zatrudnienia Wspieranego i uczestniczka Projektu w pracy (sadzenie drzew w Gminie Wieprz).

Farma życia w Więckowicach

Wprowadzenie.

Projekt utworzenia wspólnoty wiejskiej dla osób z autyzmem narodził się prawie 10 lat temu. Wzorem dla nas były farmy zachodnio-europejskie, prezentowane m.in. na międzynarodowych kongresach stowarzyszenia Autyzm - Europa oraz opisane w monografii Jane Giddan pt. *European Farm Communities for People with Autism*.

Farma w Więckowicach tworzona jest na obszarze 7 ha. Zaplanowanych zostało 5 budynków mieszkalnych dla 30 mieszkańców oraz budynek szkoleniowo - rehabilitacyjny. Obok, na żyznej ziemi rolnej, tworzone jest ekologiczne gospodarstwo rolne oraz sad i jagodnik. Część obszaru wydzielona została jako strefa rekreacji.

W 2005 roku został oddany do użytku pierwszy dom dla 5 mieszkańców. Z konieczności Pierwszy Dom ma charakter wielofunkcyjny, tj. oprócz części mieszkalnej znajdują się w nim biura, zaplecze rehabilitacyjne i miejsca pracy. Dzięki udziałowi w projekcie „Partnerstwo dla Rain Mana - Rain Man dla Partnerstwa”, realizowanego przy udziale Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Inicjatywy Wspólnotowej Equal oraz dotacji z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, na projekt „Strategia na życie - integracja zawodowa i społeczna osób z autyzmem” możliwe stało się zorganizowanie zaplecza dla tworzonego gospodarstwa ekolo-

gicznego, zatrudnienie trenerów pracy i asystentów wspierających oraz instruktora - ogrodnika, a następnie sprawdzenie możliwości uczenia się i wykonywania różnego rodzaju prac rolnych przez grupę 15 osób z autyzmem - beneficjentów projektu.

Infrastruktura

Przyjmując program TEACCH za podstawową koncepcję przygotowania miejsca i organizacji życia domowego, nauki i pracy na Farmie wydzieliliśmy w jej obrębie następujące strefy funkcjonalne: strefę życia domowego (I), strefę pracy (II) i strefę wypoczynku (III).

I. Strefa życia domowego

Na razie strefa ta znajduje się w obrębie jednego istniejącego domu.

Są to mieszkania o wysokim standardzie. Jedno z nich jest przeznaczone dla 3 kobiet, z których każda ma swój osobny pokój z częścią sypialni i łazienką (każdy pokój o wielkości powyżej 24 m²), a dodatkowo z możliwością użytkowania wspólnego pokoju dziennego z aneksem kuchennym (metraż: powyżej 30 m²). Drugie mieszkanie składające się z sypialni i pokoju dziennego (z aneksem kuchennym) przeznaczone jest dla młodego mężczyzny. Metraż: 50 m². Wszyscy kandydaci do zamieszkania meblowali swe mieszkania wspólnie z rodzicami i od początku mieli możliwość korzystania z nich całodobowo

w ramach tzw. pobytów adaptacyjnych na farmie. Trzecie mieszkanie, docelowo przeznaczone dla jednej/dwóch osób z autyzmem, służy aktualnie wszystkim uczestnikom zajęć jako Pracownia Gospodarstwa Domowego (metraż: powyżej 50 m²).

Strefa mieszkalna zajmuje parter budynku. Wraz z holem i korytarzami powierzchnia parteru wynosi około 267 m².

W przyszłości wszystkie mieszkania służyć będą wyłącznie stałym mieszkańcom domu, a Pracownia Gospodarstwa Domowego zostanie przeniesiona do innego budynku.

II. Strefa nauki i pracy/terapii/rehabilitacji
Znajduje się w obrębie budynku i na zewnątrz budynku.

II.1. strefa w obrębie budynku:

W przyziemiu: szatnia zewnętrzna (okryć wierzchnich), pracownia ogrodnicza: 30m² (z wydzieloną przebieralnią: z indywidualnymi szafkami BHP na ubrania i buty robocze dla mężczyzn), pracownia stolarska: 25m² (z wydzieloną przebieralnią: z indywidualnymi szafkami na ubrania i buty robocze dla kobiet), kuchnia pracownicza: 6.70m², pralnia z prasownią (w trakcie urządzania): 30.80 m², WC dla niepełnosprawnych:

Na parterze: pracownia gospodarstwa domowego

Na I piętrze (poddasze): praco-

wania poligraficzno - biurowa/ rękodzieła artystycznego: 17 m² - sala rehabilitacji ruchowej: 34 m²

II.2. strefa na zewnątrz budynku: domek narzędziowy, otoczenie w pobliżu budynku (rośliny ozdobne), gospodarstwo rolne z wydzieloną częścią sadowniczą, warzywnikiem, łąkami, kompostownikiem, teren planowanej części rekreacyjnej (zagajnik, aleja lipowa, park)

III. strefa wypoczynku: w obrębie domu - pokoje dzienne, poza budynkiem - zaplanowany m.in. zagajnik, oczko wodne, boisko sportowe, ścieżki rowerowe

W budynku dodatkowo znajdują się:

- na poddaszu o powierzchni 215 m²: biuro Fundacji (2 pomieszczenia, łącznie 60m²), mieszkanie będące miejscem pracy trenerów i asystentów (40m²), gabinet medyczny (15m²), łazienka dla niepełnosprawnych, pomieszczenie osoby sprzątającej(2,5 m²), magazynek (2,5m²), korytarz (35 m²)

Ekologiczne gospodarstwo rolne

Planując utworzenie ekologicznego gospodarstwa rolnego Fundacja musiała na wstępie dopełnić następujących formalności:

- uzyskać status producenta rolnego, a co za tym idzie otrzymać numer identyfikacyjny nadany przez Agencję Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR);
- stworzyć plan działalności rolno-środowiskowej na lata 2005/06 do 2009/10 uwzględniający w plano-

wanym rolnictwie ekologicznym o symbolu S02 stosowne pakiety (warianty);

- rozpocząć realizację planu działalności rolnośrodowiskowej z dniem 1 marca 2006 uwzględniając specyfikę wydzielonych w obrębie Farmy dwóch podstawowych obszarów tj. użytków rolnych i części przeznaczonej pod zabudowę oraz części parkowej (rekreacyjnej);
- złożyć wniosek o certyfikację ekologicznego gospodarstwa rolnego do biura certyfikacji COBICO, załączając roczny plan produkcji i uzyskując numer producenta;
- od początku stosować się do zasad rolnictwa ekologicznego i wymogów dotyczących ochrony środowiska, a co za tym idzie - uwzględniać w planach rozwoju farmy również hodowlę zwierząt (jako istotną składową gospodarstwa cechującego się zrównoważoną produkcją roślinną i zwierzęcą).

W związku z powyższym organizując dla osób z autyzmem miejsce nauki i pracy konieczne było stosowanie się do wynikających z koncepcji ekologicznej Farmy ogólnych wytycznych dotyczących wielkości i rodzajów poszczególnych upraw (warzywnik, sad, zagajnik), rodzaju stosowanych nawozów i środków ochrony roślin, pozyskiwania nasion i sadzonek z certyfikowanych źródeł, przestrzegania określonych terminów koszenia trawy, itp. W kwestiach tych najbardziej pomocna okazała się współpraca jaką nawiązaliśmy z Małopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, znajdującym się w pobliskich Karniowicach.

Jednocześnie konieczne było takie zorganizowanie infrastruktury, by w pełni zabezpieczała ona komfort pracy uczestników projektu i zgodna była z najlepszymi wzorami przyjętymi i sprawdzonych na świecie praktyk.

W pierwszym roku realizacji projektu nie było to łatwe z powodu braku odpowiedniego zaplecza (w tym - odpowiedniego sprzętu rolnego) jak również z powodu braku doświadczenia naszej Fundacji w prowadzeniu tego rodzaju działalności. Dla większości zatrudnionych w ramach projektu Partnerstwo dla Rain Mana - Rain Man dla Partnerstwa trenerów pracy i asystentów praca na roli była nowym doświadczeniem. Nie mieli też doświadczenia w pracy z osobami z autyzmem.

Również adaptacja osób z autyzmem do nowych warunków i oczekiwań wymagała czasu. W sytuacji nowo tworzonego gospodarstwa ekologicznego było tego czasu, jak na potrzeby (zadania), zbyt mało lub ujmując inaczej: brakowało czasu, bo nie było dostatecznej ilości rąk do pracy, by zadania rozłożyć w czasie lub powierzyć je większej grupie osób. „Ratowaliśmy się” pomocą pracowników gospodarczych (poborowych odbywających w Fundacji zastępczą służbę wojskową), pomocą wolontariuszy oraz rodziców. Dzięki temu podołaliśmy wysiłkowi, uwieńczonemu m.in. okazałymi zbiorami ziemniaków, pomidorów, ogórków i buraków.

W drugim roku realizacji projektu możliwe było o wiele lepsze zorganizowanie pracy. Przekonaliśmy się też, że osoby z autyzmem chętnie przyjeżdżają na Farmę i chętnie

pracują w polu. Kilkoro z nich jest w stanie pracować w miarę samodzielnie, przy niewielkim wsparciu, nawet przez kilka godzin dziennie. Pracują wytrwale, „ramię w ramię” z pracownikami nie autystycznymi.

Nabyte własne doświadczenie jak i wzór Fundacji Synapsis, lidera projektu Partnerstwo dla Rain Mana - Rain Man dla Partnerstwa, która w Wilczej Górze utworzyła pierwsze w Polsce przedsiębiorstwo społeczne zatrudniające osoby z autyzmem,

zmotywowały nas do podjęcia tematu utworzenia takiego właśnie przedsiębiorstwa w Więckowicach. Opracowana została strategia funkcjonowania i rozwoju gospodarstwa ekologicznego oraz biznes plan dotyczący planowanego przedsiębiorstwa społecznego. Przed nami jeszcze wiele do zrobienia, ale najważniejsze, że mamy przekonanie, co do przyjętego kierunku działania. I mimo wielu trudności, nastawiamy się na sukces.

Regionalne Centrum Ekonomii Społecznej w Krakowie

Regionalne Centrum Ekonomii Społecznej w Krakowie (RCESK) zostało utworzone przez Małopolską Szkołę Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie w ramach projektu „W poszukiwaniu polskiego modelu ekonomii społecznej” przy wykorzystaniu środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL.

Celem przedsięwzięcia jest tworzenie warunków, metod i narzędzi dla wspierania działań, procesów oraz uczestnictwa różnych sektorów w kształtowaniu gospodarki społecznej w Małopolsce, a także promowanie idei ES oraz integrowanie różnych środowisk z nią związanych.

Misją RCESK stało się profesjonalne i skuteczne działanie na rzecz sektora ekonomii społecznej w Małopolsce poprzez integrowanie i motywowanie jego podmiotów do wspólnego działania oraz kreowanie mechanizmów i tworzenie narzędzi umożliwiających wzmocnienie regionalnej infrastruktury działającej na rzecz tego sektora.

Centrum prowadzi następującą działalność:

- usługi szkoleniowo - doradcze dla podmiotów ES i osób zainteresowanych budowaniem kompetencji w tym zakresie;
- prowadzenie działalności informacyjnej dla studentów w obszarze ES (udzielanie porad, wspomaganie rozwoju pomysłów na projekty two-

żenia firm społecznych oraz inne działania prospołeczne);

- organizacja debat oksfordzkich oraz regionalnych targów ES na Akademii Ekonomicznej w Krakowie;
- wydawanie i upowszechnianie elektronicznego kwartalnika o ES;
- inicjowanie i rozwijanie działalności badawczej z zakresu ES.

Działania realizowane przez RCESK adresowane są do osób zaangażowanych lub pragnących zaangażować się w tworzenie i rozwój podmiotów szeroko rozumianego sektora ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorców społecznych, pracowników i liderów organizacji pozarządowych, spółdzielni, jednostek administracji publicznej wspierających rozwój sektora ekonomii społecznej oraz do przedsiębiorców chcących rozwijać swoją działalność w sposób społecznie odpowiedzialny. Adresatami działań są także lokalni liderzy nieformalnych inicjatyw społecznych.

W szczególności, klientami działalności Centrum są:

- menedżerowie i pracownicy podmiotów sektora ekonomii społecznej,
- przedsiębiorcy społeczni,
- pracownicy i wolontariusze organizacji pozarządowych i spółdzielni,
- jednostki świadczące usługi publiczne,
- pracownicy administracji publicznej, np. pracownicy socjalni,

- inicjatorzy lokalnych przedsięwzięć społecznych (w tym politycy lokalni),
- przedsiębiorstwa publiczne i prywatne,
- instytucje otoczenia biznesu,
- studenci krakowskich uczelni,
- inne osoby zainteresowane budowaniem kompetencji w zakresie ekonomii społecznej.

Do tej pory przeprowadziliśmy następujące bezpłatne szkolenia:

- Przygotowanie projektów i zarządzanie projektami w kontekście potrzeb organizacji społecznych
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013 - możliwości finansowania projektów społecznych
- Zasady finansowania przedsięwzięć społecznych w nowym okresie programowania 2007-2013
- Prawne aspekty zarządzania organizacjami społecznymi i przedsięwzięciami społecznymi
- Zamówienia publiczne
- Zarządzanie personelem
- Zarządzanie konfliktem w podmiotach ekonomii społecznej
- Prawo pracy
- Elastyczne formy zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej
- Public relations i komunikacja w podmiotach ekonomii społecznej
- Ewaluacja przedsięwzięć społecznych

Organizujemy również inne szkolenia, których tematykę i zakres dostosowujemy do potrzeb zamawiającego.

Szkolenia odbywają się w ciągu tygodnia (od poniedziałku do piątku)

ku) w godzinach porannych (9.00-16.00) lub popołudniowych (16.30-20.35) lub też w weekendy (od godz. 9.00 do 16.00).

Zajęcia odbywają się w formie warsztatów lub ćwiczeń poprzedzonych wykładem wprowadzającym teorię danego zagadnienia.

Zajęcia organizujemy dla grup 10-20 osobowych.

Dla wszystkich słuchaczy przygotowujemy certyfikat udziału w szkoleniu!

W celu uzyskania szczegółowych informacji o szkoleniach prosimy o kontakt z Agatą Machnik:
tel. 012 292 68 99;
e-mail: rcesk@msap.pl

Więcej informacji o szkoleniach: www.ekonomiaspoleczna.msap.pl (zakładka: Regionalne Centrum Ekonomii Społecznej w Krakowie)

W przypadku zgłoszonego zainteresowania wybrane z powyższych szkoleń zostaną powtórzone w pierwszych miesiącach 2008 roku.

- Najbliższe terminy szkoleń:
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013 - możliwości finansowania projektów społecznych 19-20 listopada (poniedziałek, wtorek) godz. 16.30-20.35; prowadzący: Hubert Guz
 - Prawo pracy 3-4 grudnia (poniedziałek, wtorek) godz. 16.30-20.35; prowadzący: dr Marek Benio

Instytut
Studiów
Strategicznych

Fundacja Instytut Studiów Strategicznych jest organizacją pozarządową typu non - for - profit. ISS od niemal 15 lat podejmuje na wielu płaszczyznach działania wspierające proces integracji Polski z Unią Europejską. Od listopada 2005 roku Fundacja pełni rolę Regionalnego Ośrodka Europejskiego Funduszu Społecznego. Działalność ośrodka służy podniesieniu poziomu wiedzy i umiejętności małopolskich projektodawców w zakresie przygotowania wniosków możliwych do współfinansowania z EFS oraz promocji rozwoju partnerstw lokalnych.

ROEFS jest częścią Krajowego Ośrodka Szkoleniowego Europejskiego Funduszu Społecznego (KO-EFS), działającego w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) i tworzy wśród z innymi ośrodkami ogólnopolską sieć. Zadaniem Regionalnych Ośrodków jest promowanie wiedzy wśród struktur i instytucji regionalnych o Europejskim Funduszu Społecznym. Działalność ośrodka służy podniesieniu poziomu wiedzy i umiejętności małopolskich projektodawców w zakresie przygotowania wniosków możliwych do współfinansowania z EFS oraz promocji rozwoju partnerstw lokalnych. ROEFS prowadzi działalność szkoleniową i doradczą dla instytucji i organizacji zainteresowanych przygotowaniem i wdrażaniem przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Konferencje,

seminaria informacyjne, szkolenia, usługi doradcze stacjonarne i wyjazdowe mają charakter nieodpłatnego wsparcia na rzecz potencjalnych projektodawców EFS. Więcej na temat Regionalnego Ośrodka EFS na stronie: www.krakow.roefs.pl

Fundacja realizuje także projekty mające na celu wspieranie organizacji pozarządowych i działania profesjonalizujące rozwój III sektora w Małopolsce np. Program EURO - NGO, finansowany ze źródeł Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności, projekty z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich i innych źródeł krajowych i zagranicznych. Fundacja ISS od pięciu lat współpracuje z Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowych „SPLOT” i podejmuje działania zmierzające do uruchomienia Regionalnego Ośrodka Wsparcia dla Organizacji Pozarządowych w Małopolsce.

W naszym standardzie usług znajduje się między innymi bezpłatne doradztwo dla organizacji pozarządowych z zakresu:

- wprowadzania zmian i przygotowania dokumentów do rejestracji fundacji i stowarzyszeń,
- prowadzenia księgowości,
- rozliczania projektów,
- poszukiwania źródeł finansowania,
- przygotowywania projektów i wniosków o dotacje.

Informacje na temat aktualnej oferty znajdą Państwo na www.iss.krakow.pl/ngo

Kontakt z nami:

Fundacja Instytut Studiów Strategicznych
ul. Mikołajska 4 Ip.,
31-027 Kraków,
tel./fax (012) 421 83 40, 431 12 53,
fundusze@iss.krakow.pl

Szanowni Państwo,

Jednym z najważniejszych zadań w zakresie rozwoju i wsparcia ekonomii społecznej w Polsce jest tworzenie regionalnych paktów działających na zasadzie partnerstwa publiczno - społeczno - prywatnego. Małopolska dysponuje dużym potencjałem zarówno tradycyjnych, jak i nowatorskich form ekonomii społecznej. To tutaj, począwszy od międzynarodowej konferencji „Ekonomia Społeczna Kraków 2004”, trwają próby wypracowania metod i form współpracy tego środowiska. Nie bez znaczenia jest również udział małopolskich instytucji w realizacji programu EQUAL. Jakość podejmowanych działań uzasadnia starania, aby właśnie tutaj - na terenie naszego województwa, został zawiązany pierwszy w Polsce regionalny Pakt na rzecz Ekonomii Społecznej.

Inicjatywa, której pomysł narodził się już w lipcu 2006 roku, wspierana jest przez szereg organizacji oraz działających w nich ekspertów. W ich założeniu Pakt ma służyć wspólnemu promowaniu idei ekonomii społecznej oraz wspomaganie i wzmocnianie podmiotów związanych z tą sferą gospodarki. Koncepcja Paktu zakłada działania na rzecz regulacji prawnych oraz konsultowanie i lobbowanie projektowanych zmian. Dzięki obecności doświadczonych profesjonalistów podejmowane będą działania na rzecz rozwoju edukacji w obszarze ES i wzmocnienia kompetencji w sektorze. Wspólne projektowanie i uruchamianie działań inicjowanych w ramach Paktu w dalszej perspektywie przyczyni się do wypracowania silnej marki małopolskiej ekonomii społecznej.

Pakt ma charakter otwarty dla wszystkich organizacji, instytucji i firm, które są gotowe działać na rzecz ekonomii społecznej na terenie Małopolski.

Serdecznie zapraszamy Państwa do aktywnego włączenia się w to innowacyjne przedsięwzięcie, dzięki któremu będziecie Państwo mogli czynnie kształtować polski model ekonomii społecznej. Wspólny wysiłek i jego wymierne rezultaty przyczynią się w przyszłości do wzrostu znaczenia naszego regionu w skali całego kraju.

Zainteresowanych włączeniem się w działania prosimy o kontakt z Biurem Paktu

w godzinach 13.00 - 16.00:

tel: (012) 426 88 10

fax: (012) 426 88 11

e-mail: biuro@akademia-equal.pl

Osobą odpowiedzialną za udzielanie wszelkich informacji jest: p. Joanna Kubik i Dorota Leśniak

Zainspirowani wychodzą na otwarty rynek

PROMOCYJNA GIEŁDA MI

Promocyjna Giełda Manufaktur Integracyjnych, która odbyła się pod koniec października tego roku w studyjnym kinie Sfinks, zakończyła dwuletnie szkolenie w ramach Akademii Inspiracji. Oprócz głównych zainteresowanych, czyli uczestników i partnerów projektu EQUAL „Nowa Huta – Nowa Szansa”, przybyli na nią przedstawiciele Rad Dzielnicy Nowohuckich, Wydziału Kultury Urzędu Miasta Krakowa, zaprzyjaźnionych krakowskich Partnerstw na Rzecz Rozwoju oraz reprezentanci śląskich miast – Katowic i Chorzowa. Podczas Giełdy pracownicy MI mieli okazję pochwalić się dotychczasowymi osiągnięciami i zaprezentować swoją ofertę dla środowiska lokalnego. Wszystkie MI jak mogły najlepiej przygotowały się do ważnego dla nich wydarzenia. Moment przed samym zakończeniem projektu był ostatnią szansą do promocji proponowanych przez siebie usług i produktów przed wyjściem po szkoleniu na otwarty rynek. Giełdzie towarzyszyło wiele atrakcji przygotowanych przez uczestników projektu EQUAL „Nowa Huta – Nowa Szansa” – doświadczenia fizyczne prezentowane przez pracowników Ogrodu Doświadczeń, wystawy Pracowni Dziewiarstwa Artystycznego, interesujące pokazy filmowe Lokalnego Centrum Usług Społecznych i Studia Brzmień Nowoczesnych ZGNIATACZ DŹWIEKÓW, stoiska promocyjne i smaczny poczęstunek przygotowa-

ny przez zdolnych niepełnosprawnych ze Stowarzyszenia Gaudium et Spes. Całość imprezy prowadzili Katarzyna Danecka z Biura Partnerstwa Inicjatyw Nowohuckich i Maciej Kocurek z Wszechnicy Uniwersytetu Jagiellońskiego. Na zakończenie przyszedł czas na nagrody dla najwyżej notowanych na Giełdzie Manufaktur i najlepszego inwestora. Najwyższe notowania akcji osiągnął OGRÓD DOSWIADCZEŃ, innowacyjny park edukacyjny powstały w Parku Lotników Polskich w Czyżynach. Miejsce drugie zdobył ZGNIATACZ DŹWIEKÓW, a tuż za nim uplasowało się Studio Sztuki Ogrodowej PELARGONIA I RÓŻA. Cała trójka odebrała pamiątkowe statuetki. Najlepszymu inwestorowi, którym okazała się Manufaktura Integracyjna WWW.MŁODEMEDIA, przygotowująca cotygodniowy dodatek Głos Młodej Huty, przekazana została specjalna nagroda – walizka inwestora wypełniona banknotami PIN.

DWA LATA PRZYGOTOWAŃ

Nie byłoby Promocyjnej Giełdy MI, gdyby nie dwuletnie przygotowania w ramach specjalistycznego szkolenia – AKADEMII INSPIRACJI – w którym udział wzięli zarówno liderzy i pracownicy manufaktur, jak i przedstawiciele wszystkich Partnerów PIN. Wspólne zajęcia dawały okazję do wymiany myśli, pomysłów, doświadczeń i jeszcze lepszej integracji zespołów oraz całego Partnerstwa. Podczas wielu godzin zajęć warszta-

towych, prowadzonych przez świetnie przygotowanych wykładowców i trenerów, uczestnicy Akademii mieli szansę zdobywać nowe kompetencje i poszerzać zakres swojej wiedzy na temat prowadzenia działalności gospodarczej i niejednokrotnie mogli wykazać się niezwykłą kreatywnością. Te dwa lata szkolenia towarzyszyły i były pomocą dla zespołów Manufaktur Integracyjnych w codzienne wykonywanej pracy w ramach stworzonych przez siebie małych firm.

AKADEMIA INSPIRACJI – CO TO TAKIEGO

Program AKADEMII INSPIRACJI – cykl specjalistycznych obligatoryjnych szkoleń – został opracowany specjalnie dla projektu EQUAL „Nowa Huta – Nowa Szansa”, realizowanego przez Partnerstwo Inicjatyw Nowohuckich przez Wszechnicę Uniwersytetu Jagiellońskiego. Celem Akademii było wspomaganie działalności Manufaktur Integracyjnych (MI) utworzonych w ramach projektu, funkcjonujących i koordynowanych przez poszczególnych partnerów w projekcie. Opracowany cykl dziesięciu sesji obejmował trzy typy działań: **szkolenia i warsztaty** prowadzone przez wysokiej klasy specjalistów – trening liderów MI i szkolenia zespołów MI, przekazanie wiedzy merytorycznej popartej warsztatami, dotyczącej wszystkich aspektów działalności firmy: pracy z zespołem, marketingu i reklamy, planów strategicznych, analizy finansowej, oceny otoczenia rynkowego manufaktur, zarządzania i organizacji pracy, analizy SWOT, public relation, prawnych zagadnień funkcjonowania firmy; **merytoryczne wsparcie** przez panel ekspertów – bezstronna

ocena aktualnej kondycji manufaktur i planów ich rozwoju dokonywana przez ekspertów, każdorazowo dopasowanych do tematyki, uczestniczących w **giełdzie manufaktur**; **motywowanie** – wewnętrzna rywalizacja (i benchmarking) manufaktur w formie **giełdy papierów wartościowych**, podczas której akcje MI zyskują lub tracą na wartości w zależności od zleceń kupna i sprzedaży uczestniczących w giełdzie ekspertów, liderów manufaktur, przedstawicieli partnerów oraz pracowników Biura PIN.

Każda z dziesięciu sesji szkoleniowych Akademii Inspiracji poświęcona była jednemu zagadnieniu i obejmowała pięć spotkań w odstępach tygodniowych: szkolenie wprowadzające, szkolenie pogłębiające, warsztaty, trening kompetencji, giełda manufaktur.

Podczas **giełdy manufaktur** każdy zespół pracowników MI prezentował przed ekspertami oraz zebranymi przedstawicielami Partnerów projektu i liderami wszystkich 11 MI, w jaki sposób zdobytą wiedzę wykorzysta praktycznie ze względu na profil świadczonych usług, formę działalności, którą przyjmie MI po zakończeniu projektu i potencjalnych klientów. Każde wystąpienie było szczególnie omawiane przez ekspertów, a ich uwagi i stopień przyswojenia wiedzy przez beneficjentów oraz jakość prezentacji miały wpływ na późniejsze notowania akcji MI. Cenną informacją po zakończeniu każdej giełdy był **newsletter** publikowany przez Wszechnicę UJ w formie elektronicznej, rozsyłany do każde-

Fot. Grzegorz Ziemiański

Fot. Grzegorz Ziemiański

go partnera i lidera MI. Zawierał on uwagi eksperckie, które padły podczas giełdy, aktualne notowania akcji MI, wykres prezentujący przebieg kursów akcji od początku projektu oraz listę najbogatszych inwestorów.

Niekwestionowaną wartością szkoleń, warsztatów i giełdy byli trenerzy: pracownicy nauki, wykładowcy, których wiedza poparta jest praktyką – niejednokrotnie bowiem prowadzą równocześnie własną działalność gospodarczą.

MANUFAKTURY NA OTWARTYM RYNKU

Koniec projektu EQUAL „Nowa Huta – Nowa Szansa” będzie sprawdzianem dla wszystkich jego uczestni-

ków. Czy poradzą sobie na otwartym rynku? Czy produkty i usługi, które proponują Manufaktury, będą na tyle atrakcyjne, że pozwolą na prowadzenie działalności gospodarczej młodym, początkującym przedsiębiorcom? Czy pozbawionym „parasola ochronnego”, jakim był projekt, wystarczy siły, kompetencji i odwagi na podejmowanie ryzyka, którym jest przecież własny biznes? Mamy nadzieję, że większości się to uda. Inspiracje zyskane podczas szkoleń Akademii będą zapewne dużym wsparciem.

**Dagmara Małyza,
Małgorzata Hajto**

Partnerstwo Inicjatyw Nowohuckich

Fot. Krzysztof Ridan

Nowa rola OPS – Centrum Aktywności Lokalnej

Fundacja Instytut Studiów Strategicznych wraz ze Stowarzyszeniem Wspierania Aktywności Lokalnej od listopada 2007 do grudnia 2008 realizuje projekt pt. *CALa naprzód - nowa jakość usług integracji społecznej w Małopolsce*, który ma charakter pilotażowy w naszym regionie.

Projekt skierowany jest do 30 pracowników instytucji pomocy społecznej (pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej). Cykl 6 bloków szkoleniowych - który będzie odbywał się od stycznia do września 2008 - i wizyta studyjna mają na celu podwyższenie kompetencji pracowników w zakresie animacji rozwoju lokalnego (krzewienia postaw samopomocowych, aktywności wolontarystycznej, tworzenia środowiskowych programów pomocowych, budowania lokalnych koalicji, pozyskiwania środków na projekty społeczne). Ponadto uczestnicy otrzymają wsparcie indywidualne od specjalistów ds. środowiskowej pracy socjalnej, co pozwoli wzmocnić działania prowadzone w środowiskach lokalnych. Uzupełnieniem działań skierowanych do pracowników OPSów jest dodatkowe wsparcie przewidziane w projekcie dla innych podmiotów społeczności lokalnej mające na celu przyspieszenie procesu zmian. Wszelkie przedsięwzięcia podejmowane przez instytucje pracujące metodą CAL muszą odpowiadać na potrzeby artykułowane przez daną społeczność postrzeganą całościowo i być prowadzone w oparciu o jej zasoby ludzkie i instytucjonalne. Ponadto praca metodą CAL oznacza: stworzenie miejsca, które będzie służyć ożywianiu i integracji społeczności lokalnej (miejszem takim może być siedziba instytucji); tworzenie w środowisku koalicji na rzecz

pracy w środowisku i wokół problemów; inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich; promowanie i wdrażanie pracy wolontarystycznej i zespołowej; inicjowanie lokalnych akcji i wydarzeń; działania w oparciu o programy i projekty.

W idei CAL liczy się przede wszystkim motywacja i metoda działania. To metoda, w której instytucje publiczne przeistaczają się w instytucje obywatelskie otwarte i aktywne, a osoby stają się animatorami społecznymi, którzy pobudzają i ożywiają lokalne społeczności. Podstawowym celem pracy na poziomie lokalnym zarówno jednych jak i drugich jest tworzenie środowiska współpracy pomiędzy różnymi podmiotami tzn. instytucjami, organizacjami, władzą, biznesem i mieszkańcami. Tworzenie przestrzeni nowych relacji, więzi i partycypacji obywatelskiej dla lepszego rozwiązywania problemów i rozwoju lokalnego.

Trwałą zmianą, będącą efektem osiągnięcia celów projektu, będzie zwiększenie integracji społeczności objętych wsparciem, aktywizacja jej członków, upowszechnienie postaw samopomocowych i samoorganizacyjnych wśród mieszkańców. W rezultacie zmniejszy się nasilenie zjawisk patologicznych oraz zredukuje grupa osób żyjących na marginesie społecznym i ekonomicznym, wzmocni się również lokalny rozwój gospodarczy.

Więcej informacji na temat rekrutacji pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Małopolski na stronie: www.iss.krakow.pl/ngo

Anna Pasięka
koordynatorka projektu
a.pasieka@iss.krakow.pl

Małopolski Wortal Ekonomii Społecznej

W ramach projektu IW EQUAL „Akademia Przedsiębiorczości. Rozwój alternatywnych form zatrudnienia” powstaje Małopolski Wortal Ekonomii Społecznej.

Główną ideą tej inicjatywy jest zidentyfikowanie potencjału sektora ekonomii społecznej w regionie, zwiększenie dostępu do informacji o podejmowanych inicjatywach, stworzenie elektronicznej platformy do wymiany wiedzy i informacji z zakresu ekonomii społecznej.

Wortal to specjalistyczny portal publikujący informacje z określonej dziedziny.

Zakładamy, że Małopolski Wortal Ekonomii Społecznej będzie obszernym kompendium wiedzy na temat istniejących przedsiębiorstw społecznych (wraz z informacją o ich misji, celach, formie prawnej, pracownikach, działaniach, oferowanych usługach i produktach).

Wortal będzie zawierał interaktywną mapę Małopolski, która pozwoli na szybkie zlokalizowanie dostępnych usług i produktów małopolskich przedsiębiorstw społecznych. Będzie również zbierał informacje o instytucjach wspierających rozwój sektora i ofertę do niego skierowaną (informację o rodzaju wsparcia, kontakt).

Wortal ma być również zaopatrzony w dział Filtoteki (zbierającej filmy promocyjne, informacyjne i edukacyjne z zakresu przedsiębiorczości społecznej), bibliotekę z ciekawymi artykułami, publikacjami i innymi opracowaniami.

Część wortalu poświęcona będzie Małopolskiemu Paktowi na Rzecz Ekonomii Społecznej. Znajdzie się tu informacja o jego Sygnatariuszach, głównych założeniach i podejmowanych inicjatywach.

Wortal znajdować się będzie na stronie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, Administratora projektu „Akademia przedsiębiorczości. Rozwój alternatywnych form zatrudnienia”: www.rops.krakow.pl

Przedsięwzięcie skierowane jest do wszystkich osób i instytucji zainteresowanych tematyką ekonomii społecznej oraz tych, którzy chcą korzystać z usług przedsiębiorstw społecznych.

Serdecznie zapraszamy do korzystania z Małopolskiego Wortalu Ekonomii Społecznej, a także do uzupełniania danych na temat Państwa instytucji, organizacji czy przedsiębiorstw społecznych.

